PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Vaikka paljon se ottaa (aikaa), paljon se antaakin. **OHJAAJA REIJO RANTAKARI**

11.07.14

Aurinko nousee

Helsingissä kello 3.58
ja laskee kello 22.43
Oulussa kello 2.30
ja laskee kello 0.05

Päivän sana

11.6. He tulivat täyteen Pyhää Henkeä ja alkoivat puhua eri kielillä sitä, mitä Henki antoi heille puhuttavaksi. Ap.t. 2:4
12.6. Tämä liitto ei ole samanlainen kuin se, jonka tein heidän isiensä kanssa silloin, kun tartuin heidän käteensä ja vein heidät pois Egyptin maasta Jer. 31:32

Nimipäiviä

Tänään keskiviikkona: Impi, Immi
Huomenna torstaina: Esko

Mietelause

Puut sirisevät.
Istun tässä ja kuuntelen,
mitä maisema puhuu
puuta, heinää.

Risto Rasa

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen
Merkkipäiväpalstalla julkaistaan vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja mahdollinen lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Valokuvaksi käy mustavalko- tai värikuva, koolla ei väliä. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Tiedot postitetaan osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki, tai lähetetään sähköpostilla osoitteeseen *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*.

KOULUPÄIVÄKIRJA

Paikan tuntu

Juuri kun kouluissa soi suvivirsi, tutustuin Maaseudun Sivistysliiton uuteen ja ainutlaatuiseen ympäristösivistyksen ohjelmaan. Hanke pyrkii aktiivisesti kokemaan lähellämme olevaa ympäristöä ja herättämään henkiin uudenlaisia muistijälkiä.

Minuun vaikutti erikoisesti kaksi suurta teemaa: paikan tuntu – paikan identiteetti ja paikan adoptointi.

Nyt vienkin ajatukset ensimmäisen opettajavuoteni kouluun. Raaputtelen muistijälkiäni ja yritän kertoa paikan tunnun, kun lähestyimme keväällä Ukko Pekan pitäjässä Luumäellä kevätlukukauden päätteeksi kotikirkkoamme.

Matkasimme uutukaiselta koululta polkupyörillä kirkonkylään. Oppilasjoukko takanani. Kirkko häämötti jo ylhäällä mäellä. Linnut lauloivat, puissa liki täysi lehti.

Oli siis touonteon aika. Kylätien varrella pellolla levitettiin lantaa. Mikä ihana tuoksu! Nyt koin kahden paikan tunnun, lapsuudenkodin ja tuon koulukirkon matkan ympäristöineen.

Monilapsisen pienviljelijäperheen isäni teroitti, että jokaisen lapsen on hankittava kouluttautumalla itselleen paikka elämässä. Olin levittänyt pikkupojasta saakka lantaa kotitilalla. Nyt nuorena ensimmäisen vuoden opettajana nousin presidentin pitäjän kotikirkkoon koululapset takanani. Isäni sanoikin, että opiskele sinä, kyllä me tämän lannan levitämme.

Kohta laulaisimme täpötäydessä koululaisten kirkossa suvivirren. Tekisi mieli viedä nyt uskonnottomasta kohkaavat ja tasa-arvoa vouhkaavat tuohon kirkon ovelle ja kysyä heidän mielipidettään, että oliko se oikein. En nimittäin ollut ymmärtänyt kysyä kaikilta oppilailtani, että haluaisivatko he lähteä aamulla kevätjumalanpalvelukseen.

Syksyllä nuori opettaja oli saanut kutsun Luumäen historialliselle rautatieasemalle, kun UKK palasi siltä kuuluisalta Novosibirskin matkalta. Ja kun juna pysähtyi ja UKK astui ulos junasta, laiturille kokoontunut ihmismassa kajautti virren Jumala ompi linnamme... UKK sanoi että olkaa rauhallisella mielellä, Suomella ei ole hätää.

Mitenhän tasa-arvovalvojat olisivat selvittäneet, mitä säkeistöjä Luumäen asemalla 1960 olisi saanut laulaa, että sodan, rauhan, isänmaan ja ateistien kannattajien mielenrauha olisi taattu.

Sitten se ympäristösivistyksen toinen toimi, paikan adoptointi. Mikä ihastuttava, uusi sanonta. Niinpä minä otankin miellemaailman lapsekseni tuon ensimmäisen kouluni, vaikka se on jo muussa käytössä. Mutta myös pääkaupunkiseudun suuren silloisen tuliteräkoulun, jonka pihaan tulin puoli vuosisata sitten. Ja tein siinä 37 opevuoden urani. Miten olikaan upeaa asettua pihan perillä uuteen rivitalovirka-asuntoon. Aistia uudelta tuoksuvat luokat, juhlasalin.

Teen työtä tuon ympäristösivistyksen nimissä ja adoptoin kouluni, joka vielä hetken pysyy taivasta vasten, vaikka asunnot on purettu ja kolme juna-aseman sisääntulohäkkyrää on rakennettu viereen. Koulukin väistyy kerrostalojen tieltä. Mutta tuon historiallisen rakennuksen minä adoptoin, herätän henkiin kun mieli tekee – ja luon uusia muistijälkiä.

MATTI SUMMANEN
on vantaalainen kirjailija ja opettaja.

matti.summanen@pp1.inet.fi

RAHAPELIT

Kierros 24

Vihjeemme:	1-s.	64-s.
1 FC Inter – MyPa	x	1 x
2 KuPS – FC Honka	1	1
3 SJK – RoPS	1	1
4 IFK Mariehamn – FF Jaro	1	1 x
5 I-Kissat – P-Iirot	1	1 x
6 MP – JäPS	x	1 x
7 Futura – SC KuFu	1	1
8 AC Kajaani – OLS	1	1
9 TP-47 – KPV	x	x 2
10 OPS – PK-37	x	x
11 FC YPA – PS Kemi	2	x 2
12 Viikkarit – Atlantis FC	2	2
13 Sveitsi – Ecuador	x	x

Peliaika päättyy su 15.6. klo 15.55.

Oikeat tulokset:

Kierros 23

Vakio: 112 x12 111 1x22

Lotto: 1, 11, 19, 20, 22, 28, 39
Lisänumerot: 27, 34
Tuplausnumero: 32

Lauantai-Jokeri: 0 1 0 7 7 4 9

Toto75:		poissa
1. lähtö:	12	8
2. lähtö:	4	–
3. lähtö:	10	12
4. lähtö:	6	–
5. lähtö:	3	–
6. lähtö:	11	–
7. lähtö:	3	–

Inno-Elman kohteena matkailuyritys

Omaleimainen ja innovatiivinen maaseutumatkailuyritys palkitaan ensi marraskuussa maaseudun pienyrittäjille tarkoitetulla Inno-Elma-palkinnolla.

Helsingissä pidettävillä Elma-maaseutumessuilla jaettavan palkinnon saajaa voi ehdottaa messujen nettisivuilla *www.elmamessut.fi* syyskuun loppuun saakka. Palkittavan valitsee kehityspäällikkö **Terhi Hook** Matkailun edistämiskeskuksesta.

Palkinnon tarkoituksena on tuoda esiin ja tukea maaseutuyrittäjyyttä sekä omaleimaisia maaseudun pienyrityksiä.

Palkittavan maaseutumatkailuyrityksen tulee hyödyntää kotimaista osaamista. Lisäksi painotetaan jatkuvaa laatutyötä, yhteistyötä alueen muiden yritysten kanssa sekä tuloksellista markkinointia. Palkinnolla halutaan kannustaa maaseudun yrittäjiä kehittämään palveluitaan ja tuotteitaan.

Viime vuonna Inno-Elma-palkinto jaettiin liha-alan Saparokuja Oy:lle. Matkailuyritykselle palkinto myönnettiin viimeksi vuonna 2012, jolloin palkittiin Lieksan Matkakaverit.

MT

JOUKO KYYTSÖNEN

Tilta (Ritva Rantakari) ja Haltian Konsta (Vilho Udd) eivät ole asioista oikein samaa mieltä. Mutta ei karjalaisten epäsopu kauan kestä.

70 vuotta sitten evakkojen arki oli kovaa mutta sopu sijaa antoi

Kesäteatteriin aamukuudelta! Kuulostaa varhaiselta, mutta katsojia Tuusulan Joka-teatterin näytös vetää satamäärin.

Päivä on 9. kesäkuuta, aamu aurinkoinen, kello tulee viittä vaille kuusi. On rauhallista. Sotilas kirjoittaa kirjettä kotiin, perheet nukkuvat lähistön taloissa.

Kunnes taivas repeää, tykit ampuvat, lentokoneet jylisevät, pommit paukkuvat, talot palavat. Sotilaat hakkaavat ovia, nukkuville karjalaisille tulee lähtö kohti länttä. Hevoskärryille otetaan mukaan mitä saadaan, osa lähtee polkupyörällä, loput kävellen.

Tällä tavalla alkaa Tuusulassa Jokelan Karjala-Seuran Joka-teatterin näytelmä Silkkikivi. Aihe on herättänyt satamäärin kiinnostuneita nousemaan paikalle jo ennen kukonlaulua, jotta kokemus tasan 70 vuotta sitten alkaneesta suurhyökkäyksestä saisi todellisuudentuntua.

Sijoittuu Paimioon

Reijo Rantakarin ohjaama ja **Pekka Saariston** käsikirjoittama Silkkikivi alkaa hyökkäyksen alta lähtevästä evakkotaipaleesta. Varsinaiset tapahtumat sijoittuvan lyhyen prologin jälkeen Varsinais-Suomeen Paimioon, jossa Saaristo syntyi evakkoperheeseen vuonna 1948. Näyttelijänä ja teatteriohjaajana tunnettu Saaristo kirjoitti Silkkikiven vuonna 1981.

Näytelmä kertoo paikallisen väestön ja karjalaisten välisestä kanssakäymisestä, jossa sattuu ja tapahtuu. Evakot havittelevat pääsemistä kunnon elämän alkuun pikku hiljaa sodan jälkeen, mutta kaikki eivät katso tilannetta hyvällä.

Kososen Eino (Jesse Polvinen) on lähdössä pyssyn kanssa pahoille teille, äiti-Tilta (Ritva Rantakari) jarruttelee.

Maanjako herättää tunteita ja ihastumiset tappeluita. Aseet paukkuvat, viinaa juodaan ja silkkikivellä rakastutaan palavasti.

Näytelmä pyörii Kososen perheen ympärillä, jota pyörittää Matilda Kosonen (**Ritva Rantakari**).

Huumorimiehenä kunnostautuu erityisesti evakkomies Haltian Konsta (**Vilho Udd**), joka ei kunnioita rahtustakaan paikallista rovasti Lehtokannelta (**Martti Väyrynen**).

Nuoria näyttelijöitä

Moni pääosien näyttelijä on varsin nuori, mikä näkyy jonkin verran kokemattomuutena näyttelemisessä. Varsin onnistuneesti toimii kuitenkin esimerkiksi Matildan tytär Eeva-Sisko (**Ida Karttunen**).

Lopuksi käy hyvin niin kuin aina kesäteattereissa. Vaikka evakkojen elämä ei helppoa ollutkaan sodan jälkeisinä vuosina, katsojien ei tarvitse lähteä varhaisaamun teatterista arkitöihinsä kyynel silmässä, vaan huumorin pilke silmäkulmassa ja yhtä kokemusta rikkaampana.

Silkkikivi erottuu sikäli edukseen useimmista muista harrastajakesäteattereista, ettei siinä ole pääasia älytön meno ja hervottomuutta tavoittelevat vitsit, vaan pohditaan vakavampiakin asioita.

Silkkikivi esitetään Jokelassa neljättä kertaa, ensimmäinen oli vuonna 1988. 71-vuotias Rantakari ohjaa näytelmän ensimmäistä kertaa.

Ohjaaja on tyytyväinen siihen, että innostusta näyttelemiseen on ja paikallisia nuoria on saatu mukavasti mukaan.

Hän kannustaa väkeä teatteriin mukaan: ”Vaikka paljon se ottaa (aikaa), paljon se antaakin.”

Teatteri toimii Jokelan Työväentalon pihalla, jossa näytelmiä on kesäkuun ajan.

JOUKO KYYTSÖNEN

Silkkikivi. Joka-teatteri, Siljalantie 2, Tuusulan Jokela. www.joka.fi

Lauantaina vietetään kyläkauppapäivää

Valtakunnallista Kyläkauppapäivää vietetään lauantaina 14. kesäkuuta. Siihen osallistuu noin 300 pientä maaseudun ja haja-asutusalueen myymälää. Kyläkaupat eri puolilla Suomea järjestävät päivän kunniaksi kesäistä ohjelmaa.

Elinvoimainen kyläkauppa yhdistää paikkakuntansa ihmisiä ja päivittäistavaroiden lisäksi tarjolla on usein monia muita palveluita.

Kyläkaupoissa työskentelevät kauppiaat ja myymälöiden henkilökunta ovat suurella sydämellä kehittämässä sekä kyläkauppaansa että kotiseutuaan.

”He tietävät, että kyläkaupoilla on paljon annettavaa tulevaisuudessakin, jos sen toimintaedellytykset vain halutaan turvata”, sanoo johtaja **Ilkka Nieminen** Päivittäistavarakauppa ry:stä.

Toimintaedellytyksien turvaaminen voi tarkoittaa esimerkiksi uudenlaista yhteistyötä yritysten ja julkisen hallinnon palvelutuotannon kanssa.

”Maaseudun tarpeet ja kyläkauppojen mahdollisuudet voidaan huomioida nykyistä paremmin myös mietittäessä, miten erilaisia julkisia palveluita toteutetaan tulevaisuudessa”, Nieminen toteaa.

Pieniä, enintään 400 neliömetrin laajuisia lähikauppoja on Suomessa noin 1 550 ja perinteisiä kyläkauppoja 323. Kyläkauppojen määrä vähenee noin 30 myymälällä vuodessa.

JAANA KANKAANPÄÄ

Hanke etsii kyläkaupoille uusia toimintamalleja. Kuva Asikkalan Kalkkisista.

Parhaillaan on käynnissä kyläkauppahanke, jonka tavoitteena on löytää kyläkaupoille uusia toimintamalleja.

Hankkeessa on testattu muun muassa kuntien kotipalvelun ja päivittäistavaroiden kotiinkuljetuksen yhteistyömallia, Itellan kevennetyn palvelumallin hyödyntämistä haja-asutusalueiden postipalveluissa ja kyläkaupan mahdollisuuksia apteekkien palvelupisteenä sekä lääkkeiden verkkokaupan noutopisteenä.

Tämän vuoden loppuun saakka jatkuvassa hankkeessa selvitetään myös lainsäädännöllisiä uudistuksia, joita vaadittaisiin kyläkauppakonseptien uudistamiseksi.

”Hankkeesta jo nyt saadut kokemukset osoittavat, että kehityshalua ja yhteistyökykyä löytyy. Toivottavasti myös lainsäätäjät näkisivät nämä mahdollisuudet. Uskon, että silloin taajamien ja haja-asutusalueiden asukkaille voidaan tarjota kannattavasti monipuolinen yksityisten ja julkisten palveluiden paketti”, hankkeen projektipäällikkö Nieminen sanoo.

MT

Karjalaiset kokoontuvat Lappeenrantaan haastelemaan

Karjalaisten järjestyksessä 66. kesäjuhlat kokoavat juhlaväen perjantaista sunnuntaihin Lappeenrantaan.

Juhlien teemana on Karjalan Liiton karjalaiseen sanankäytön teemavuoteen liittyen Haastellaan yhes. Karjalaista sanankäyttöä ja ja painettua karjalaista sanaa kuullaan viikonlopun eri ohjelmaosioissa.

Kesäjuhlien sunnuntain 15.6. päiväjuhlan juhlapuhujana on kirjailija **Laila Hirvisaari**. Viipurilaissyntyisen kirjailijan teoksista monet liittyvät Karjalaan ja karjalaisiin ihmisiin.

Karjalaista sanankäyttöä päiväjuhlaan tuo myös dramaturgi **Helena Anttonen**, joka esittää runoja kirjakielellä ja Etelä-Karjalan murteella.

Painettuun karjalaiseen sanaan paneudutaan perjantaina 13.6. pidettävässä Karjala-lehden 110-vuotisjuhlaseminaarissa, jossa alustajina ovat muun muassa päätoimittaja **Ulla Appelsin**, tietokirjailijat **Antti O. Arponen** ja **Risto Uimonen**, joka myös toimii seminaarin puheenjohtajana.

> Kesäjuhlien sunnuntain päiväjuhlan juhlapuhujana on viipurilaissyntyinen kirjailija Laila Hirvisaari.

Karjalainen sanankäyttö on esillä myös lukuisissa hengellisissä tilaisuuksissa Lappeenrannan kirkoissa, lasten ja nuorten työpajoissa lauantaina Kimpisen koululla.

Kesäjuhlien ohjelmassa on myös runsaasti musiikkia, laulua ja tanssia. Lauantain avajaisissa esiintyy laulaja **Pave Maijanen** ja juhlatansseissa tanssittaa Korsuorkesteri. Lauantain kuorokavalkadissa esiintyy 10 karjalaista kuoroa ja kavalkadin juontaa muusikko **Sari Kaasinen**.

Kesäjuhlien suojelijana on valtioneuvos ja karjalainen sanankäyttäjä **Riitta Uosukainen**.

Karjalaiset kesäjuhlat järjestää Karjalan Liitto yhteistyössä Etelä-Karjalan karjalaisseurojen piirin jäsenyhdistysten edustajien, Karjalaisen Nuorisoliiton, Karjala-lehden ja Lappeenrannan kaupungin ja seurakuntien kanssa.

MT

www.karjalanliitto.fi

Helle myy limonadia, sauna olutta

Lämmin sää ja monet juhlat tekevät kesästä panimojuomien suurimman sesongin. Kesäkuukausien myynti kattaa arviolta kolmanneksen panimo- ja virvoitusjuomateollisuuden koko vuoden myynnistä.

Kesällä juomien myynti on kaksinkertaista talvikuukausien myyntiin verrattuna. Panimoliiton mukaan pitkään jatkuva helle edistää yleensä alkoholijuomia enemmän virvoitusjuomien ja kivennäisvesien myyntiä.

Kesään kuuluu luonnollisesti ahkera saunominen, joka lisää myös oluen myyntiä.

Panimojuomien alkuvuoden myynti laski 2,1 prosenttia viime vuoden alusta. Vertailuajankohta tammi–huhtikuu 2013 oli aiempiin vuosiin nähden historiallisen huono ja myynnin lasku jatkui edelleen tänä vuonna.

KARI SALONEN

Suomalaiset juovat kesäkuussa olutta 40–50 miljoonaa litraa.

Luvut perustuvat Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliiton jäsenyritysten myyntitilastoihin.

Panimoliiton mukaan myynnin laskussa näkyvät viime vuosien alkoholi- ja virvoitusjuomaverojenkorotukset. Edellinen valmisteveronkorotus tehtiin tämän vuoden alussa.

MATTI RIITAKORPI